

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 stycznia 2017 r.

Pozycja 13

POSTANOWIENIE z dnia 28 listopada 2016 r. Sygn. akt Ts 219/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.P. w sprawie zgodności:

art. 50a w związku z art. 50c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.) z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

- 1) podjąć zawieszono postępowanie;**
- 2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.**

UZASADNIENIE

1. W sporządzonej przez adwokata skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 22 czerwca 2015 r. (data nadania), A.P. (dalej: skarżący) zarzucił niezgodność art. 50a w związku z art. 50c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2015.748, ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa) z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym:

2.1. Decyzją z lutego 2013 r. w sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w Ch. (dalej: organ rentowy) odmówił skarżącemu ponownego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocną decyzją z lipca 2012 r. o odmowie przyznania prawa do emerytury górniczej. W ocenie organu rentowego skarżący nie przedstawił dowodów potwierdzających spełnienie wymagań stażowych do uzyskania tego świadczenia.

2.2. W odwołaniu od powyższej decyzji skarżący zarzucił organowi rentowemu, że przy ustalaniu stażu emerytalnego nie uwzględnił okresu służby wojskowej oraz nauki w zasadniczej szkole zawodowej.

2.3. Wyrokiem z listopada 2013 r. w sprawie Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie skarżącego od wskazanej decyzji organu rentowego. Orzeczenie to zostało następnie podtrzymane przez Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z lutego 2015 r. w sprawie.

3. Zdaniem skarżącego niekonstytucyjność zaskarżonej regulacji wynika z tego, że „nie przewiduje możliwości doliczenia do wymaganego dla mężczyzn 25-letniego okresu pracy, od którego zależy prawo do ubiegania się o przyznanie emerytury górniczej, także okresu odbywania obowiązkowej czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim przypadającego przed dniem 21 października 2005 r., do której pracownik – górnik został powołany w okresie zatrudnienia i po której powrócił w terminie przewidzianym w ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, tj. w terminie 30 dni, do pracy górniczej”.

4. Działając z urzędu, 16 września 2015 r. Trybunał Konstytucyjny uzyskał informację z I Wydziału Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, że skarżący wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. w sprawie skargę kasacyjną, która została zarejestrowana.

Postanowieniem z 15 października 2015 r. Trybunał Konstytucyjny zawiesił postępowanie w przedmiocie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego przed Sądem Najwyższym na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc) w związku z art. 20 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) w związku z art. 134 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.).

W dniu 26 października 2016 r. Trybunał Konstytucyjny ustalił, że wyrokiem z sierpnia 2016 r. w sprawie Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. w sprawie i skierował do tego sądu sprawę do ponownego rozpoznania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. W dniu 16 sierpnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1157; dalej: ustawa o TK z 2016 r.). Zgodnie z jej art. 83 ust. 1 w sprawach wszczętych i niezakończonych przed 16 sierpnia 2016 r. stosuje się przepisy ustawy o TK z 2016 r.

2. Stosownie do art. 180 § 1 pkt 4 kpc, który ma odpowiednie zastosowanie do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym na zasadzie art. 21 ustawy o TK z 2016 r., zwieszone postępowanie podejmuje się z urzędu, gdy toczące się równolegle inne postępowanie sądowe (które może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy) zostanie prawomocnie zakończone.

Wyrokiem z sierpnia 2016 r. w sprawie Sąd Najwyższy uwzględnił skargę kasacyjną skarżącego od wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. w sprawie i uchylił to orzeczenie, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd drugiej instancji.

3. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 47 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r. (poprzednio: art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r.) skarga konstytucyjna może być wniesiona

w sytuacji, gdy sąd lub organ administracji orzekł ostatecznie o wolnościach, prawach lub obowiązkach skarżącego na podstawie aktu normatywnego, któremu w skardze zarzuca się niekonstytucyjność.

Jak podkreślił Trybunał w postanowieniu z 4 grudnia 2000 r. w sprawie SK 10/99 (OTK ZU nr 8/2000, poz. 300), „konstytucyjne pojęcie »orzeczenia« o wolnościach, prawach lub obowiązkach jednostki obejmuje rozstrzygnięcia, które nakładają, zmieniają lub uchylają obowiązki albo przyznają, zmieniają lub znoszą uprawnienia”. Są to również orzeczenia, które „autorytatywnie stwierdzają istnienie obowiązku lub uprawnienia, jeżeli rozstrzygnięcia te mają znaczenie dla realizacji określonych uprawnień lub obowiązków jednostki”, a także „rozstrzygnięcia polegające na odmowie wydania jednego z wymienionych wcześniej rozstrzygnięć”. Istotą orzeczenia o wolnościach, prawach lub obowiązkach jednostki jest zawsze jego wiążący charakter, wyrażający się w powstaniu, zmianie lub zniesieniu obowiązków ciążących na określonych podmiotach (zob. także: postanowienia TK z: 5 grudnia 1997 r. w sprawie Ts 14/97, OTK ZU nr 1/1998, poz. 9; 17 lutego 1999 r. w sprawie Ts 164/98, OTK ZU nr 4/1999, poz. 83 oraz 24 listopada 2004 r. w sprawie Ts 57/04, OTK ZU nr 5/B/2004, poz. 300, a także wyrok TK z 10 lipca 2000 r. w sprawie SK 21/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 144).

Charakter orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, został sprecyzowany w art. 47 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r. (poprzednio: art. 46 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r.), zgodnie z którym skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana. Orzeczenie musi mieć zatem walor ostateczności. Złożenie skargi konstytucyjnej jest więc związane z bezskutecznym wyczerpaniem zwyczajnych środków zaskarżenia przewidzianych w stosownych przepisach proceduralnych, przy czym forma prawomocnego orzeczenia przez sąd nie ma znaczenia, bo użyta w art. 47 ust. 1 formuła „inne ostateczne rozstrzygnięcie” ma na tyle szerokie znaczenie, że odnosi się do wszelkich innych niż wyroki orzeczeń sądowych (zob. postanowienia TK z: 5 grudnia 1997 r. w sprawie Ts 1/97, OTK ZU nr 2/1998, poz. 17 oraz 21 marca 2000 r. w sprawie SK 6/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 66). Powyższe warunkowane jest subsydiarnym charakterem skargi konstytucyjnej w stosunku do innych środków służących ochronie praw i wolności konstytucyjnych (zob. postanowienie TK z 1 września 1998 r. w sprawie Ts 97/98, OTK ZU nr 6/1998, poz. 104). Jak podkreśla się stale w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i w doktrynie prawnej (zob. Z. Czeszejko-Sochacki, *Sądownictwo konstytucyjne w Polsce na tle porównawczym*, Warszawa 2003, s. 275 i n. i powołane tam orzecznictwo), skarga nie jest samoistnym środkiem prawnym; jest środkiem ochrony wolności i praw, który może być wykorzystany dopiero wtedy, gdy w jednostkowej sprawie sądowej lub administracyjnej postępowanie zostało przeprowadzone i ostatecznie zakończone.

4. W niniejszej sprawie skarżący w uzasadnieniu skargi wskazał jako ostateczne orzeczenie o jego konstytucyjnych wolnościach i prawach wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z lutego 2015 r. w sprawie. Wyrok ten został jednak uchylony, a sprawa została przekazana temu sądowi do ponownego rozpoznania wskutek uwzględnienia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej wniesionej przez skarżącego na wydane w jego sprawie rozstrzygnięcie (wyrok z sierpnia 2016 r. w sprawie). Orzeczenie Sądu Apelacyjnego w K. wskazane przez skarżącego utraciło zatem walor ostatecznego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 47 ust. 1 i art. 48 ust. 2 ustawy o TK z 2016 r. Przesądza to tym samym o odmowie nadania przez Trybunał Konstytucyjny dalszego biegu skardze konstytucyjnej na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 1 *in fine* ustawy o TK z 2016 r.

5. Jedynie na marginesie Trybunał przypomina, że niniejsze postanowienie nie stoi na przeszkodzie ewentualnemu ponownemu złożeniu przez skarżącego skargi konstytucyjnej.

Może to jednak nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez niego, wskutek ponownego rozpatrzenia jego sprawy po wyroku Sądu Najwyższego przez Sąd Apelacyjny w K., nowego rozstrzygnięcia, któremu będzie można przypisać walor ostateczności w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Wziąwszy pod uwagę powyższe, Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 37 ust. 4 w związku z art. 50 ustawy o TK z 2016 r. skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.